

Haplophyllum

čeleď: Rutaceae

Roste v podobě vytrvalé byliny, některé dřevnatí anebo vytvářejí i menší keře. Listy vyrůstají střídavě, jsou celokrajné, kopinaté až eliptické či široce vejčité a mohou mít i 3 (i 5) kopinatých nebo čárkovitých úkrojů. Kvete ve vrcholičnatém oboupohlavném květenství nebo chocholíku s 5tičetnými květy v barvě nejčastěji žluté (občas červené se žlutým okrajem). Plodem je 5tilaločnatá pukavá tobolka.

Haplophyllum acutifolium

oblasti: Pákistán

Roste v Pákistánu. Dorůstá výšky 30 - 50cm. Stonek je vzpřímený a větvený. Větve jsou zelené nebo bělavé a tečkované. Listy jsou úzce kopinaté až eliptické, špičaté až zašpičatělé, dlouhé 2 - 3,9cm, široké 0,5 - 1,3cm a na bázi zavazuje krátký řapík. Květenstvím je hustý chocholík, listeny jsou kopinaté, řídce ochlupené, vlastní květy mají kališní lístky vejčité, zašpičatělé, dlouhé 0,5 - 1mm, korunní lístky jsou eliptické, žluté a dlouhé 4 - 5mm. Plodem je tobolka šířky 4mm a obsahuje 1 semeno.

Haplophyllum affine

synonyma: *H. badghysi*, *Ruta affinis*

oblasti: Afganistán

Roste v Afganistánu v podobě polokeře. Dorůstá výšky 20 - 30cm. Vytváří několik větvených kmínků. Listy mohou být mírně vroubkovaně zubaté, konec je tupý, ve spodní části mají tvar podlouhlý až obkopinatý, výše položené se na konci zúžují a jsou čárkovité. Kvete v chocholičnaté latě, okvětní lístky jsou eliptické, krátce nehetnaté, červené se žlutými okraji, dlouhé 7 - 8mm a široké 5 - 6mm. Plodem je 5mm široká tobolka na 1mm stopce.

Haplophyllum arbusculum

synonyma: *Ruta arbuscula*

oblasti: Somálsko

Roste v Somálsku v podobě úzkého keře. Dorůstá výšky 0,2 - 1,3m. Povrch může být kátce ochlupený. Listy jsou husté, jednoduché, čárkovité až obkopinaté s tupým koncem a protaženou bází, okraj může být mírně vroubkovaný, délka dosahuje 1 - 2,5cm a šířky 1,5 - 4mm. Kvete žlutými květy s okvětními lístky délky 6mm a šířky 4mm. Plodem je tobolka délky 2 - 3mm a šířky 3 - 4mm obsahující semena délky 1,2 - 1,6mm.

Haplophyllum bastetanum

oblasti: Andalusie

Dorůstá výšky 10 - 50cm. Listy jsou střídavé, dlouhé (1,1 -) 1,3 - 1,4 (i 1,8)cm a široké (2,5 -) 3,5 - 7

(i 7,5)mm. Květy mají kališní lístky délky 2 - 3,5 (i 3,8)mm a šířku 0,8 - 1,2mm. Plodem je tobolka obsahující semena délky 1,8 - 2,4mm a šířky 1,4 - 1,6mm.

Haplophyllum bucharicum

synonyma: *H. nigripes*

oblasti: Střední Asie

Roste ve střední Asii v podobě polokeře zelené nebo sivozelené barvy. Dorůstá výšky 15 - 35cm. Vytváří mnoho kmínků. Povrch je kadeřavě ochlupený, je mírně žláznatý, při zemi často nafialovělý. Listy jsou mírně dužnaté, tvaru kopinatého až obvejčitého či obkopinatého s tupým nebo špičatým koncem a jsou téměř přisedlé. Kvete v chocholičnaté chudokvěté latě. Kvete žlutými květy s okvětními lístky délky 6 - 8mm. Plodem je hrbolkatá tobolka šířky 4 - 5mm.

Haplophyllum buhsei

oblasti: Írán

Haplophyllum bungei

oblasti: Írán

Haplophyllum buxbaumii

synonyma: *Ruta buxbaumii*

oblasti: Írán, Izrael

Existuje vnitrodruhový taxon:

- subsp. *mesopatunicum*

Haplophyllum canaliculatum

oblasti: Írán

Haplophyllum ciscaucasicum

oblasti: Kavkaz

Patří mezi endemity Kavkazu. Roste v podobě polokeře. Dorůstá výšky 10 - 25cm. Vytváří mnoho kmínků s dlouhými kadeřavými chloupky. Větve jsou hustě olistěné. Listy jsou dlouze obkopinaté,

při bázi přecházejí v krátký řapík, konec je tupý, žláznatě tečkovaný a přitiskle ochlupený. Kvete v hustém chocholičnatém květenství žlutými květy s podlouhle vejčitými okvětními lístky délky 6 - 8mm a šířky 2 - 3mm. Plodem je pukavá tobolka s jemnými ochlupenými hrbolky.

Haplophyllum crenulatum

oblasti: Írán, Pákistán

Roste v Íránu a Pákistánu v podobě polokeře. Dorůstá výšky 25 - 40cm. Listy jsou mírně kopinaté až mírně eliptické, zašpičatělé, dlouhé 2 - 2,5cm a široké 3 - 8mm. Květenstvím je chocholík s listeny, vlastní květy mají kališní lístky vejčité 3úhlé, vytrvalé, korunní lístky jsou úzce eliptické a načervenalé. Plodem je tobolka šířky 4 - 4,5mm.

Haplophyllum dauricum

synonyma: Peganum dauricum, Ruta daurica

Haplophyllum dshungaricum

oblasti: Střední Asie

Roste ve střední Asii v podobě polokeře. Dorůstá výšky 15 - 40cm. Povrch je žláznatě tečkovaný, může být i krátce ochlupený. Listy jsou mírně dužnaté, čárkovité s tupým koncem, ve spodní části užší nebo úzce trojúhelníkovité. Kvete v chocholičnaté latě žlutými květy s vejčitými okvětními lístky délky 0,8 - 1cm a šířky 5 - 6cm. Plodem je pukavá tobolka šířky 4mm na krátké stopce.

Haplophyllum dubium

oblasti: Afganistán, Pákistán, Pamír

Roste v Pamíru, Afganistánu a Pákistánu jako polokeř. Dorůstá výšky 25 - 50cm. Stonek je vzpřímený, větvený, v horní části žlutozelený, ve spodní růžovofialový, může být ochlupený a v průměru má 2 - 3mm. Horní listy jsou čárkovité až kopinaté, dlouhé 2,2 - 3,5cm, široké 3mm, spodní jsou obkopinaté, s čárkovitými segmenty a báze je sbíhavá do řapíku. Květenstvím je chocholík, listeny jsou malé, kopinaté, vlastní květy jsou žluté, krátce stopkaté, kališní lístky jsou 3úhlé, dlouhé 0,8 - 1,5mm, korunní lístky jsou podlouhlé a dlouhé 5mm. Plodem je přisedlá 5tilaločná tobolka délky 3 - 4mm, šířky 1,7 - 2,5mm a v každém laloku má po 2 semenech.

Haplophyllum erythraeum

oblasti: Afganistán, Balúčistán

Roste v Pákistánu a Afganistánu. Dorůstá výšky 20 - 30cm. Stonek je od báze větvený, červeno růžovofialový a na vrcholu žlutozelený. Listy jsou čárkovité až kopinaté, zašpičatělé, dlouhé 2 - 3,5cm a široké 2 - 3mm. Květenstvím je dlouze stopkatý chocholík, listeny jsou úzce vejčité, vlastní

květy mají kališní lístky délky 2 - 2,5mm, korunní lístky jsou srdčité, načervenalé se světlejšími okraji a dlouhé 8 - 9mm. Plodem je tobolka šířky 5mm.

Haplophyllum eugenii-korovinii

oblasti: Kazachstán

Roste ve střední Asii v podobě holého polokeře s tečkovanými žlázkami na povrchu. Dorůstá výšky 20 - 25cm. Vytváří mnoho kmínků se žlutou barvou na konci a s bílou při bázi. Listy jsou dužnaté, široce podlouhlého nebo obvejčitého tvaru s bází rychle zúženou v řapík, konec je tupý, okraj zanedbatelně zubatý. Kvete v chocholičnaté latě. Květy mají dlouhou stopku, žluté okvětní lístky široce vejčitého tvaru délky 6mm a šířky 4,5mm. Plodem je hrbolatá ochlupená tobolka šířky 4 - 5mm.

Haplophyllum foliosum

oblasti: Střední Asie

Roste ve střední Asii v podobě dřevnatějící trvalky sivozelené barvy. Dorůstá výšky 10 - 50cm. Vytváří mnoho prutovitých hustě olistěných kmínků větvených až v horní části. Povrch je žláznatě tečkovaný. Přisedlé listy jsou mírně dužnaté, čárkovité s tupým koncem a se zúženou bází. Kvete v chocholičnatém hustém květenství. Květy jsou žluté, okvětní lístky dlouze eliptické až podlouhlé, dlouhé 4 - 5mm a široké 2mm. Plodem je holá hustě žláznatě tečkovaná tobolka šířky 2,5 - 3mm.

Haplophyllum furfuraceum

oblasti: Írán

Haplophyllum gilesii

oblasti: Gilgit-Baltistán, Hindúkuš

Roste na jihu Hindukúše jako trvalka až polokeře. Dorůstá výšky 25 - 40cm. Stonky i větve jsou žlutozelené a ochlupené. Listy jsou řídké, čárkovité až úzce kopinaté, zašpičatělé, mohou být řídce ochlupené, dlouhé 0,8 - 1,9cm, široké 1 - 2mm a k vrcholku se zmenšují. Květenstvím je chocholík, listeny jsou kopinaté, vlastní květy mají kališní lístky eliptické a dlouhé 1,5mm. Plodem je tobolka šířky 3 - 4mm a obsahuje po 4 semenech.

Haplophyllum glaberrimum

oblasti: Írán

Haplophyllum kowalenskyi

oblasti: Írán

Haplophyllum laeviusculum

oblasti: Írán

Haplophyllum laristanicum

oblasti: Írán

Haplophyllum lasianthum

oblasti: Írán

Haplophyllum latifolium

oblasti: Kazachstán, Ťan-šan

Haplophyllum leptomerum

oblasti: Střední Asie

Roste ve střední Asii v podobě polokeře zelené či sivozelené barvy. Dorůstá výšky 25 - 50cm. Vytváří mnoho vystoupavých prutovitých kmínků větvených v horní části. Listy jsou mírně dužnaté, v mládí sivozelené, tvar je 3sečný s čárkovitými tupými úkrojky, báze se pomalu zužuje. Spodní listy jsou lopatkovité. Kvete v chocholičnatém hustém květenství žlutými květy s okvětními lístky délky 3 - 5mm a šířky 1,5 - 2mm. Plodem je pukavá ochlupená téměř přisedlá hustě žláznatě tečkovaná tobolka.

Haplophyllum linifolium

synonyma: H. hispanicum

oblasti: Andalusie, Katalánsko

Roste na severu, východě a středu Španělska v podobě dřevnatějšího keře. Dorůstá výšky (0,15 -) 0,3 - 1m. Povrch může být kadeřavě ochlupený. Přisedlé listy mají kopinatě vejčitý až čárkovitý tvar,

povrch zkadeřeně ochlupený, dorůstají délky 1 - 3,5cm a šířky 0,7 - 7mm. Květenství má plochý vrchol, vlastní květy mají kališní lístky délky 1,2 - 2mm, šířky 1 - 1,8mm a korunní lístky jsou dlouhé 0,8 - 1,1cm a široké 4 - 6mm. Plodem je tobolka, která může být i hustě ochlupená a obsahuje semena délky 1,6 - 1,9mm a šířky 1,3 - 1,5mm.

Haplophyllum lissonotum

oblasti: Írán

Haplophyllum monadelphum

oblasti: Střední Asie

Roste ve střední Asii v podobě sivozeleného polokeře. Dorůstá výšky 30 - 50cm. Borka je tmavěšedá až nahnědlá, v mládí zelená. Listy jsou čárkovité, mírně lopatkovité s pozvolna zúžující se bází, jsou ztlustlé a řídce žláznatě tečkované. Spodní jsou široké do 4mm, horní do 1mm. Kvete v protaženém hroznovitém květenství. Květy mají 0,5 - 1,5cm stopku, okvětní lístky jsou oválné, málo znatelně žláznatě tečkované, dlouhé 8mm a široké 4mm. Plodem je téměř přisedlá tobolka.

Haplophyllum multicaule

oblasti: Střední Asie

Roste ve střední Asii v podobě polokeře. Dorůstá výšky 20 - 30cm. Vytváří mnoho větvených kmínků. Povrch je šedý až žlutošedý, hustě olistěný. Přisedlé listy jsou při zemi obvejčité až obkopinaté, výše umístěné jsou až čárkovité. Báze se pozvolně zúžuje, okraje je mírně vroubkovaný, povrch žláznatě tečkovaný. Květenství je volné, květy mají krátkou stopku, okvětní lístky jsou světležluté, dlouze eliptické, dlouhé 5 - 7mm a široké 2 - 3mm. Plodem je pukavá hrbolkatá ochlupená tobolka.

Haplophyllum obtusifolium

synonyma: *H. obtusifolium* var. *eriocarpum*, *Ruta obtusifolia*

oblasti: Střední Asie

Roste ve střední Asii v podobě zeleného až sivozeleného polokeře. Dorůstá výšky 15 - 40cm. Povrch může být mírně ochlupený. Vytváří mnoho kmínků šedavé až nažloutlé barvy. Přisedlé listy mají pozvolně zúžující se bázi, vroubkovaný okraj, při zemi jsou dlouze obkopinaté, výše položené čárkovité. Kvete ve volném květenství, květy jsou téměř přisedlé, okvětní lístky žluté, dlouze eliptického tvaru s krátkým nehtem, délkou 4 - 6mm a šířkou 2 - 3mm. Plodem je krátce stopkatá tobolka s bohatě hrbolkatým povrchem a šířkou 3 - 4mm.

Haplophyllum patavinum

synonyma: *Ruta patavina*

oblasti: Itálie

Haplophyllum pedicellatum

oblasti: Balúčistán, Írán

Roste v Íránu a Pakistánu. Dorůstá výšky 35cm. Stonek je vzpřímený, žlutozelený a ochlupený. Listy jsou krátce řapíkaté, úzce kopinaté, ochlupené, dlouhé 1,8 - 3,2cm, široké 6 - 9mm a báze je sbíhavá. Květenstvím je chocholík, listeny jsou čárkovité, vlastní květy jsou žluté, kališní lístky mírně vejčité, ochlupené, dlouhé 1,5mm, korunní lístky jsou široce vejčité, zašpičatělé a dlouhé 7 - 9mm. Plodem je tobolka šířky 4 - 5mm.

Haplophyllum perforatum

oblasti: Írán, Kazachstán

Haplophyllum poorei

oblasti: Izrael

Haplophyllum ramosissimum

synonyma: *H. obtusifolium* var. *ramosissimum*

oblasti: Střední Asie

Roste ve střední Asii v podobě polokeře. Dorůstá výšky 20 - 40cm. Barva je sivozelená, povrch mírně ochlupený. Vytváří mnoho bohatě větvených kmínků šedé až šedožluté barvy. Přisedlé listy mají pozvolně zúžující se bázi, vroubkovaný okraj, v přízemí jsou dlouze lopatkovité, na vrcholku jsou čárkovité. Kvete ve volném květenství se stopkatými květy. Okvětní lístky jsou světležluté, dlouze eliptické s tupým koncem, délkou 4 - 6mm a šířkou 2 - 3mm. Plodem je krátce stopkatá tobolka s řídkými hrbolkami a ochlupením na povrchu.

Haplophyllum robustum

oblasti: Írán

Haplophyllum sanguineum

oblasti: Somálsko

Roste v Somálsku v podobě keře. Dorůstá výšky 0,5 - 1,5m. Listy jsou úzce vejčité až eliptické, okraj je mírně vroubkovaný, konec tupý nebo mírně zašpičatělý, báze je protažená, délka dosahuje 1,2 - 2,5cm a šířka 0,3 - 1,1cm. Květy mají tmavěčervené okvětní lístky délky 4 - 5mm a šířky 2,8 - 3,2mm. Plodem je tobolka délky 2,5mm, šířky 4mm obsahující 1,6mm semena.

Haplophyllum stapfanum

oblasti: Írán

Haplophyllum suaveolens

Haplophyllum tenuisectum

oblasti: Střední Asie

Roste ve střední Asii v podobě zeleného nebo sivozeleného polokeře se žláznatým tečkováním na povrchu. Dorůstá výšky 40 - 85cm. Vytváří mnoho prutovitých kmínků větvených v horní části. Listy jsou mírně dužnaté, v mládí sivozelené, 3 - 6tisečné s čárkovitými úkrojky s tupým koncem a zúženou bází. Při zemi jsou lopatkovité. Kvete v chocholičnatém hustém květenství. Květy jsou žluté, okvětní lístky eliptické, dlouhé 5 - 6mm a široké 2 - 3mm. Plodem je pukavá hustě žláznatá tobolka.

Haplophyllum tuberculatum

synonyma: *H. longifolium*

oblasti: Arabský poloostrov, Egypt, Írán, Izrael, Pákistán

Roste v severní Africe, na Arabském poloostrově až po Pákistánu v podobě občas dřevnatější byliny. Dorůstá výšky do 30 (i 60)cm. Stonek může být větvený a žlutozelený. Povrch může být ochlupený. Listy jsou obvejčité až kopinaté nebo i čárkovité, tupé, dlouhé (0,5 -) 0,9 - 4 (i 5)cm, široké (0,2 -) 0,3 - 1 (i 1,7)cm a báze je klínovitá či protažená. Květenstvím je chocholík, vlastní květy jsou žluté, kališní lístky jsou podlouhlé až vejčité 3úhlé, mohou být ochlupené, korunní lístky jsou žluté, dlouhé 3 - 4 (i 6)mm a široké 1,5 - 2,2mm. Plodem je černá až šedá ochlupená tobolka délky 1,5 - 2mm a šířky (2,5 -) 3 - 4 (i 4,5)mm.

Další informace:

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=2018>

<https://www.rostliny.net/>